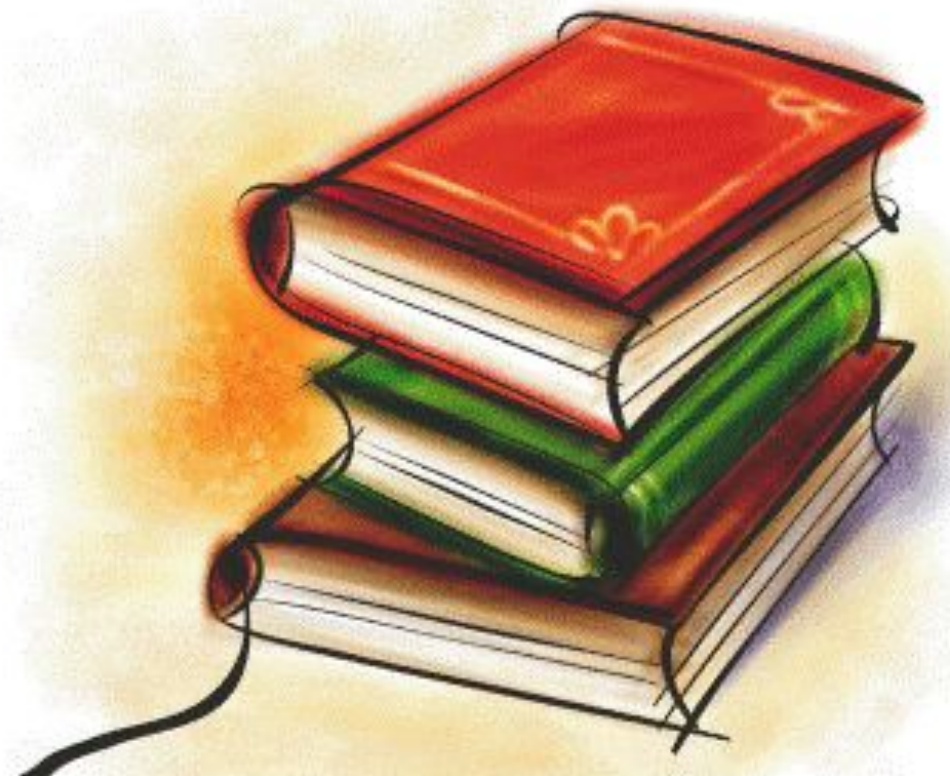

МОВА ЯК ЗНАКОВА СИСТЕМА.
МОВА І МОВЛЕННЯ

У світі існують
різноманітні системи
знаків, які служать для
передачі інформації.

Різні системи знаків
вивчає особлива
наука — семіотика
(від гр. Semeion)

Знак — матеріальний, чуттєво сприйманий предмет, який є представником іншого предмета і використовується для отримання, зберігання і передачі інформації.

**Мова є однією зі
знакових систем. У
цьому легко пе-
реконатися, взявши
до уваги той факт,
що будь-який знак
іншої семіотичної
системи можна
передати словом чи
якимось іншим
мовним виразом.**

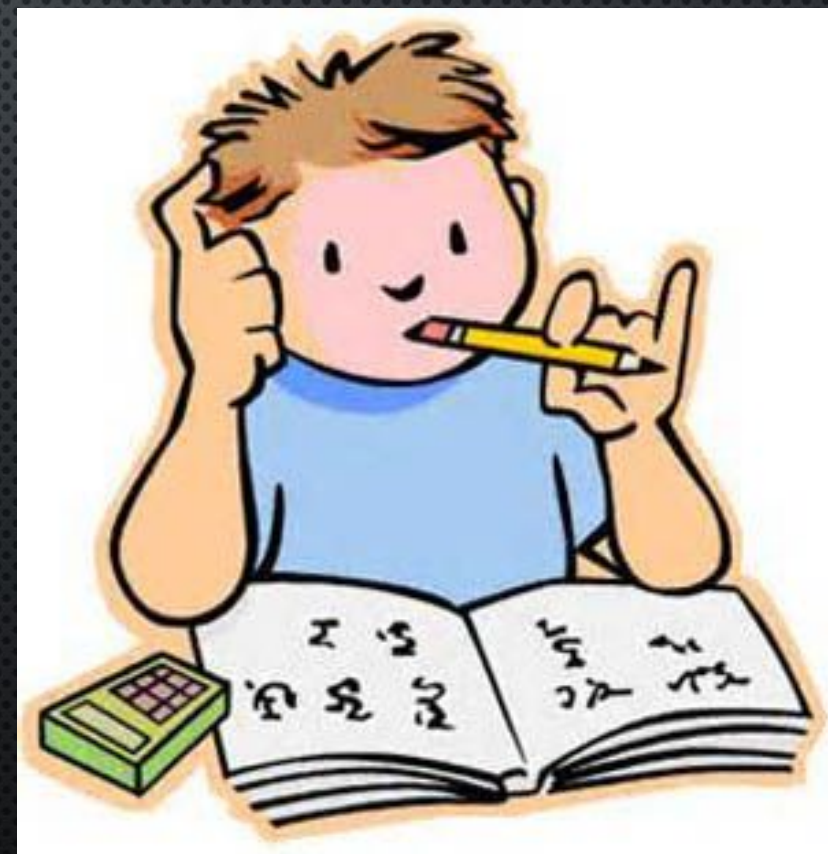
ОДНАК НЕ ВСЕ, ЩО Є В МОВІ, МОЖНА
ВВАЖАТИ ЗНАКОМ, А ЛИШЕ ТЕ, ЩО СЛУЖИТЬ
ДЛЯ ПЕРЕДАЧІ ІНФОРМАЦІЇ.

Не є
знаками

Окремо
взяті звуки

Морфеми

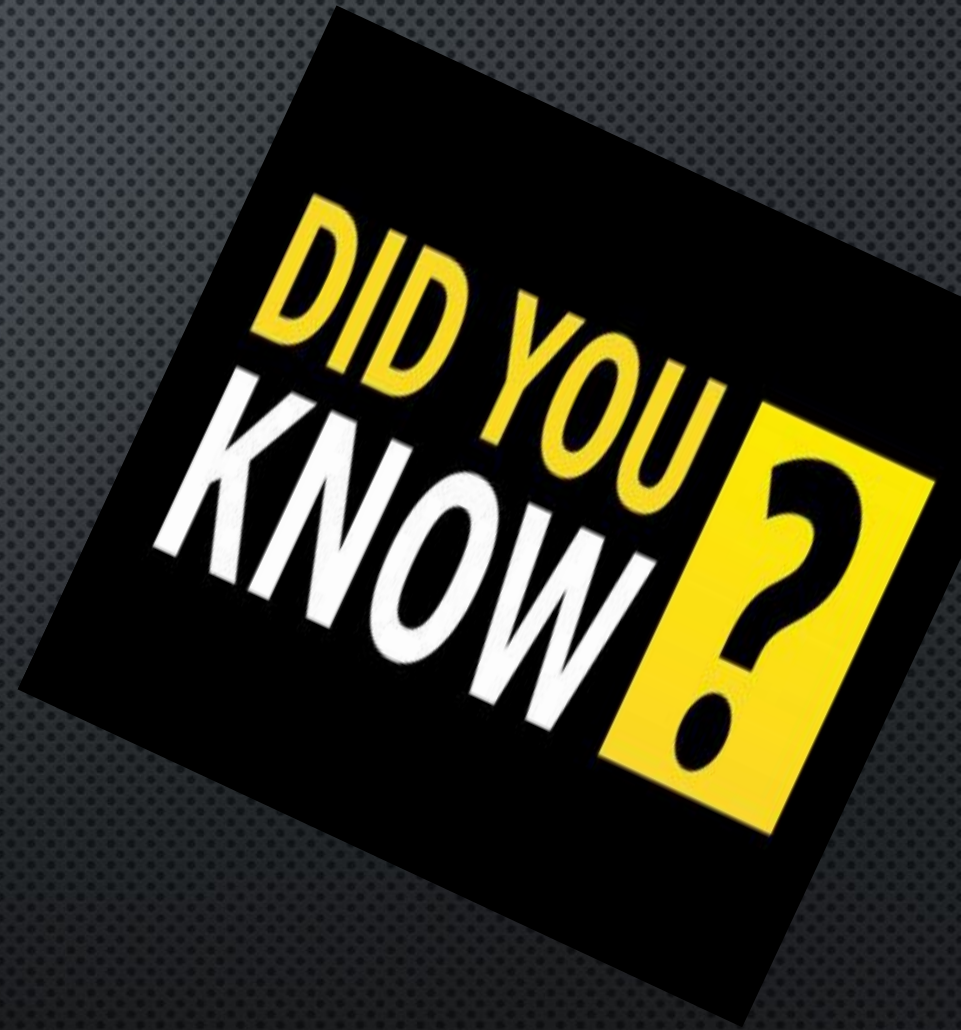
Речення

ЛЕКСЕМА

лексема (слово) має план вираження і план змісту, який реалізується самостійно, тому лексему вважають **справжнім знаком**. Лексема як знак складається з незнаків (фонем).

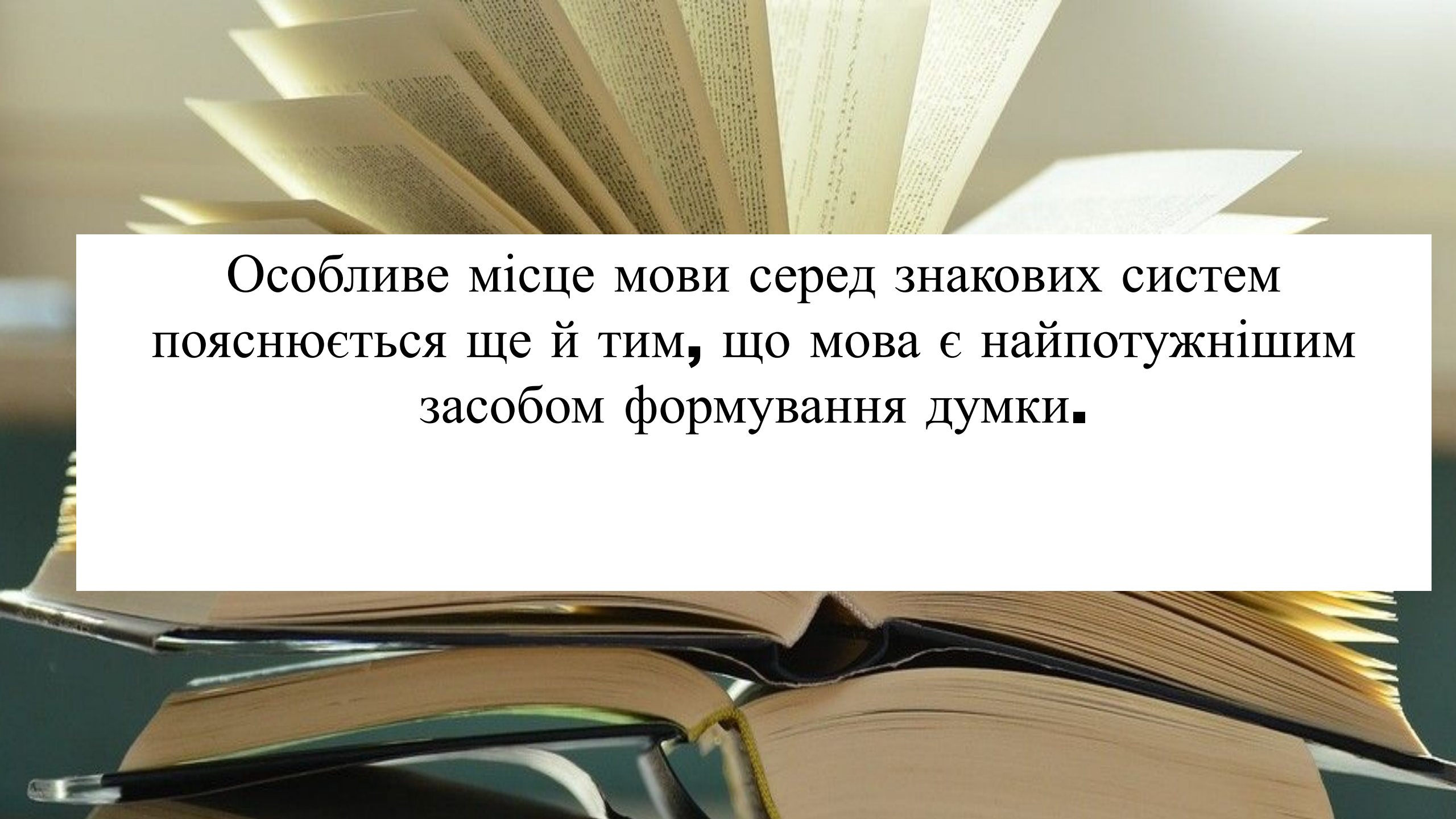

**Мова є універсальною, всеосяжною
знаковою системою. Будь-яку іншу
знакову систему мож-
на передати мовою, а навпаки
зробити неможливо. Усе,
що ми можемо передати за
допомогою мови, неможливо
передати ні дорожніми сигналами,
ні математичною чи
хімічною символікою, ні навіть тими
знаковими системами, які є
похідними від мови.**

Особливе місце мови серед знакових систем пояснюється ще й тим, що мова є найпотужнішим засобом формування думки.

МОВА І МОВЛЕННЯ

Усе те, що
пересічні мовці
розуміють під
словом мова,
насправді є власне
мовою і
мовленням.

Найбільш
зрозуміло різницю
між мовою і
мовленням нам
пояснює **Фердинан
де Сосюр** лінгвіст,
засновник
структуралізму.

МОВА І МОВЛЕННЯ

Мова - система
одиниць спілкування
і правил їх
функціонування.

Мовлення —
конкретно
застосована мова,
засоби спілкування в
їх
реалізації.

РОЗРІЗНЯЮТЬ МОВУ І МОВЛЕННЯ ЗА ЧОТИРМА ПУНКТАМИ :

1

Мова — явище загальне, абстрактне; мовлення — конкретне. Загальне (мова) реалізується в конкретному (мовленні). Конкретність мовлення виявляється в тому, що його можна чути, записати на магнітну стрічку, бачити і прочитати (якщо йдеться про текст). Мову безпосередньо спостерігати неможливо.

2

Мова —
явище
відносно
стабільне,
довговічне,
загаль-
ноприйняте;
мовлення —
динамічне
(рухливе),
випадкове
й унікальне.

У мові немає
помилки, у ній
усе правильно.
У мовленні люди
можуть
припускатися
помилки.

Мова — явище психічне, а мовлення — психо-фізичне. Мова існує в індивідуальних мозках, у душах, психіці людей, які становлять певну мовну спільність. Мовлення, крім психічного, має ще фізичний (фізіологічний) аспект, пов'язаний із його породженням і сприйманням. Особливо помітний цей аспект при звуковій (акустичній і фізіологічній) характеристиці мовлення. Мовлення можна характеризувати за темпом, тембром, тривалістю, гучністю, артикуляційною чіткістю, акцентом тощо.

Мовлення — лінійне, мова — нелінійна. Мовлення розгортається в часі. Для того щоб вимовити якусь фразу потрібен певний часовий проміжок, бо слова вимовляються послідовно одне за одним. А в мові всі звуки, слова, словоформи тощо існують одночасно. На відміну від мовлення, мова має ієрархічну будову.

Слід пам'ятати, що мова і мовлення тісно пов'язані між собою: мова не тільки породжує мовлення, стримує його неспинну стихію, а й живиться ним, змінюється, розвивається під його впливом. У мовленні з'являється нове, оказіональне, яке з часом може проникнути в мову, стати фактом мови.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ